

מתניתין

מחשבת פיגול המפגלת את הזבח, היא רק כאשר חשב העובד לאכול את בשר הזבח או להקריבו חוץ לזמנו או חוץ למקומו בדברים הראויים לאכילה ולהקרבה, ובשיעור הראוי להקרבה.

במשנה הזאת יבוארו פרטי דינים השייכים לכלל הזה.

א. **השוחט את הזבח** וחישוב בעת השחיטה **לאכול ממנו חוץ לזמנו או חוץ למקומו דבר שאין דרכו לאכול** מחמת שאינו ראוי, ⁶ או מחמת שאינו מיועד לאכילה [וכגון דבר המיועד להקטרה], וכן אם חישוב להקטיר ממנו חוץ למקומו או חוץ לזמנו **דבר שאין דרכו להקטיר, בשר הזבח. ורבי אליעזר פוסל.**⁷

ב. וכן אם חישוב **לאכול חוץ לזמנו או חוץ למקומו דבר שדרכו לאכול**, וכן אם חישוב להקטיר חוץ לזמנו או מקומו **דבר שדרכו להקטיר**, אלא שחישוב על אכילה והקטרה של **פחות מבזית, בשר הזבח**, ואינו נפסל אלא במחשבת אכילה או הקטרה של שיעור כזית.

ג. ואפילו אם חישוב **לאכול כחצי זית חוץ לזמנו או מקומו, ולהקטיר כחצי זית** באופן כזה, **בשר הזבח, לפי שאין מחשבות אכילה והקטרה מצטרפין לשיעור כזית** כדי לפסול את הזבח.⁸

ד. **השוחט את הזבח במחשבה לאכול כזית מן העור, ומן הרוטב, ומן הקיפה היינו תבלין ודק שבבשר השוכן בשולי הקדרה, ומן האלל, גיד הצואר, שהוא קשה ואינו ראוי לאכילה, ומן העצמות ומן הגידין ומן**

שאינן כן במקום שהבגד ראוי להשתלשל על למטה, ומגביהו, אין פסול בהגבהה זו.

6. **המנחת חינוך** [קמד ב] מסתפק, אם חישוב על אכילת דבר הראוי לאכילה, שיאכלנו שלא כדרך אכילתו, אם פיגול, כי יתכן לומר כיון שבדין מחשבת פיגול נאמר בתורה "ואם יאכל יאכל" הרי שכשם שבמאכלות אסורות אינו עובר על אכילה שלא כדרכה, הוא הדין בזה צריך שיחשב על אכילה כדרכה.

7. **המקדש דוד** [סימן ל"ג, צב א] חוקר, לשיטת רבי אליעזר הסובר שמחשבת אכילת אדם בדבר המיועד למזבח מפגלת, מה הדין אם יחשב לשותות את דם הזבח לאחר שקיעת החמה, שביחס לדין הזריקה הוא לאחר הזמן, ואילו

ביחס לדין אכילת האדם שאותה חישוב עדיין הוא בתוך הזמן, האם דנים על פי האכילה שאותה חישוב ולא יתפגל כיון שלא חישוב לאכול חוץ לזמן, או שדנים על פי מה שהדבר שעליו חישוב מיועד, וכיון שהדם מיועד לזריקה הרי שיש כאן מחשבת אכילה חוץ לזמנו ויתפגל. והוסיף, שאם דנים על פי מה שהדבר שעליו חישוב מיועד, הרי שבקדשים קלים כאשר מחשב להקטיר למחר את הבשר שעומד לאכילה לא יהיה פיגול, כי אמנם חישוב על חוץ לזמן הקטרה אבל היות ומחשבתו היתה על הבשר, שמיועד לאכילה, וזמן אכילתו היא לשני ימים, נמצא שלא חישוב מחוץ לזמן אכילת הבשר.

8. כתב הקרן אורה, אף על פי שכבר השמיענו התנא [לעיל כט ב] דין זה, חידש כאן, שאפילו